

Вір. 4043/21 1

1998年12月10日

127/21

Француски гениj

2 Цела наша земља прославља данас француски дан. Ужубимо се часом у значај тога догађаја. Сви градови наши ова седа у којима има школа, све установе, ова мисао и сви најбољи осећаји једнога народа који броји милионе — откидају се данас од свога живота, од својих брига и радости, и дају се као дар пријатељском народу француском. Висока је то замисао; пружити у знак топлиног поштовања према француској један део целокупног нашег духовног живота, и целокупне наше љубави. То је тако као да дајемо нешто од најбоље животне снаге и историје наше. Али где, и ту сунтићу мисао, и тај сунтићини гест оданости примили смо и научили од Француза. Године 1915-те, после наших победа на Руднику, Француска, Цела Француска, ко радњег мута својих колонија у Африци, приређује и прославља српски дан. Истина, и наша војска и сав наш народ показали су се достојни да инспиришу призивање; али, само је ~~Француска~~ ^{Франца} ~~наша~~ ^{наш} Француска раса, за све што је најбоље јунаштва и лепота, и осетљива за оно шта ће ~~најбоље~~ ^{најбоље} бити најлепша ~~наш~~ ^{наша} награда — само је Француска могла доћи на идеју да ~~наш~~ ^{наша} ~~наш~~ ^{наша} музички пребаци српско име у све делове свога становништва, да искористи један дан из свог најактивнијег живота и положе га пред ноге честитом јунаштву наше војске и нашег народа.

На чему захваљујемо, и шта прослављамо у данашњем француском дану? Захваљујемо француској на неопцењивој моралној и материјалној помоћи коју је пружила за време великог рата војсци нашој, изабглом свету на-
шим, а нарочите за школу стиглој омладини нашој. А славимо француску због високих начела која су одлика наше расе и историје, историје и политике и културе.

2. Како рећи укратко у чему је сутина генија француског?
Из политичке историје знамо да је тај геније тајко увек слободи и друштвеној
правди. А из историје уметности знамо да је остваривао ~~у~~ најсавршенију
лешу. ~~У~~ Паризу стоји једна знаменита скулптура великог француског вајара
Родена. Тај Мислилац претставља човека из примитивног доба човекове
историје, претставља дакле громаду ~~тврде~~ мисли и сурове снаге, нешто јаче од

и што пре? Миротворца, сличног али снажнијег од римског цара-философа Марка
 Аурелија, који је једаред једним гестом са Капитола, стигао варваре и умирио
 свет. Миротворца још да покљони Француска човечанству!... Омладина свих земаља,
 па и наша, може у том задатку многе помоћи великој Француској, ~~и~~ Француској
 која је иначе тако велика и сјајна, да у нашим душама за сва времена неће
 бити само по један француски дан у години, него по један француски час свако-
 га дана. Зар не живимо и не дишемо с Француском! Зар нам није француска књи-
 га у рукама од зоре до мрака! Зар је мало њих били и биће, који умиру с фран-
 цуском књигом ~~у рукама~~ ^{не отишавши}. То је, нека зна Француска, не само због наклоности
 над нама, него и због сродности ~~наших~~ ^{наше} с њом.

Илија Сидић